

verja seg til seinasta mann har? Tað var spurningurin á hvørjum munn. Tó, tað var ikki at vænta. Tapt í Týskalandi sjálvum, tapt á øllum vígvællum vildi tað vera tann størsta beistagerð og grimmaasta blóðúthelling at halda fram við stríðnum í Noregi. Nei, tað fór ikki at bera til, uggaðu fólk seg við.

So komu victory-dagarnir, 8. og 9. mei við frigeringini, ikki bert av okkara frændum, Norðmonnum, men av øllum teim kúgaðu londunum í Europa.

Bretska útvarpið boðði frá, at í Bretlandi vildu báðir hesir dagar — fyrst við kunngeranini av sigrinum í Vestureuropa og síðani av sigrinum í Eystureuropa — verða fridagar. Her vórðu teir so eisini lýstir sum fridagar. Skúlin var friur. Krumbúðurnar lótu aftur kl. 12. Allur býurin festaði. Aldri hava so nógv flegg verið á stong. Formaðurin fyri Føroya sosialistflokkki flaggaði við teim trimum merkunum síð um síð, tí reyða, tí føroyska og tí danska.

Lýst varð at fagna friðinum við skrudgongu og við fundi beinanvegin aftaná skrudgonguna. Tíverri stúrtregnaði tað so eftirmiddagin, at tað var ómøguligt hjá fólki at vera úti. Skrudgongan og fundurin vórðu tí útsett til næsta festdagin tann 9.

Við dreingjaskótaliðinum á odda við føroyskum, donskum merkjum á stong og gentuskótaliðinum í miðjuni gekk so ein fjelmentur flokkur spælendi og syngjandi gjøgnum býin frá kommunukantórinum inn til Trongisvágs og út undir Sevmýru og haðani niðan í skúlagarðin.

Har var komin ein ófara stór mannarmúgva saman. Tveroyra 40-manna stóra sangkórðið byrjaði við einum felagssangi. So helt sóknarstýrisformaðurin hesa røðu:

»Hin stóra, hin sæla stundin er upprunnin aftaná 5. ja næstan 6 long og dýpur ár — tey daprastu í okkara lívi.

Friðarklokkurnar hava ringt gleðið síni kring allan heim, friðarháðskapin til Europa, tað til deyða blóðandi, liðandi og svøltandi Europa.

Vit hava fingið frið. Herligt! Vitundarligt!

Er tað einans ein undurfegur dreymur, vit uppliva?

Ja, um tað bara var ein dreymur, so var tað hin vakrasti og vænasti dreymur, vit nakrantíð hava droymt.

Men tað er eingin dreymur.

Tað er hin herligi verunleiki, hin ríkasti og dýrmætasti okkum kann falla í lut í hesum jarðarlívi.

I hesum degum er tað ein sannleiki, at frá okkum er burturi óttin fyri teim ræðuliga deyðsfuglunum, ið fyltu luftina, sveimandi yvir londunum spreiddandi deyða og óbøttuligar vanlukkur millum menn-

iskjuni, deyðsfuglarnir, sum eisini bóru við hjá okkum og tóku alla livstrygd frá okkum, hóast vit kunnu gleða okkum við, at vit sluppu at kalla skaðaleys undan teirra drápseldi, i hvussu er hvat ið viðvíkti livinum á landjórðini.

I hesum degum er tað ein sannleiki, at burturi er hin lúrandi vandin frá havsins herviligasta ódjóri, kavbátunum, ið týndu hundradir og túsundir av menniskjalívum, og sum eisini týndu svára millum okkara gævu sjómenn.

Tað er satt, ein verunleiki, at krigsmenn ikki longur vilja byrgja okkara grunnar, mið og siglingsleiðir við deyðsknøttum, men tvørturímóti nú vilja fara at gera sjógvin reinan fyri okkara veiði- og siglingarmonnum.

I djúpastu virðing fyri okkara djúru sjómønnum, i djúpastu samkenslu við øllum teimum, ið sita eftir við sorgini minnst vit teir, ið vórðu verðandi har úti, hvurvu og lótu liv sítt í krigssins malstreymi.

— Ja, hitt dapra og nivandi kriggsmýrkríð við øllum sínum vandum og óndu kreftum er týnt og ríkið burtur av friðarins herligu sól og sigursins sterku kreftum.

Av sonnum stórir dagar, størstu í okkara lívi! Merkis dagar, ið vit aldri vilja gloyma.

Okkum kenst illskapin og trældómin og alt tað, ið hann ber í sær av líkamligari og sálarligari neyð, vera yvirvunnar og manadar undir mold, og livsins dýrasti rættur, rætturin til at liva sum frí og fræls menniskju, er givin okkum aftur.

Vit fagna friðinum, tí hann gevur okkum henda rættin aftur, tí hann ber aftur frælsi, livstrygd og livsrætt til tey kúgaðu fólkin, harimillum til okkara kæru frænda- og brøðrafólk Danir og Norðmenn. Okkara reinastu og djúpastu gleðikenslur hevja seg í tækk og jubul saman við okkara brøðrafólka jublandi gleði yvir aftur at hava vundið frælsi og friðin. Tað er ein hin ljósasti og glásti tóni í okkara friðarhymnu, at vit brátt aftur skulu kunna hittast við okkara frænda- og brøðrafólki.

Vit fagna friðinum og teimum avreksmønnum í teimum sameindu tjóðunum, sum hava vundið okkum hann.

Vit takka og fagna teimum hjartaliga og tvífalt, tí teir ikki bert átóku sær at jarðleggja krigssins illskap, men haraftrat settu sær tað glæsuliga mál at vinna mannaættini ein ævigan frið uttan ótta, trót og trældóm.

Og vinna teir eisini kampin fyri einum ævigum friði, soleiðis grundlagdum, at vit eins og tey komandi ættarlið á hann kunna byggja eitt samfelagslív, hvar eingin longur nýtist at bera ótta fyri øðrum menniskjum og teimum, hvar ið eingin nýtist at ganga í ótta fyri, at koma at sakna og tróta livsins

neyðugu góðar, tá veit eg, at ikki bara vit, men eisini okkara børn og komandi ættarlið vilja ásannað og kenna, at hesir »viktory-dagar« av sonnum eru størstu merkisdagar í mannaættini.

I tækk til hin Altvaldandi og i ynskinum um, at hesin friður má falla mannaættini í lut, vil eg biðja fundarfólkið við mær rópa eitt jublandi trýfald hurrá fyri friðinum. Friðurin manna og fólkana millum, hann leingi livið!!

Síðan vórðu tveir sangir sungnir, ein felags og ein kórsangur, hvar eftir sýslumaður Djurhuus helt eina minningar- og takkarøðu.

Nakrir sangir vórðu sungnir aftaná røðuna, og fundurin endaði við at sungið varð fyrsta ørindi av danska, norska og føroyska tjóðsöngunum.

I seinasta helminginum av fundinum var tíverri farið at stúrtregna, so nógv fólk mátti fara av fundinum, áðrenn hann var liðugur.

I Vági

Varð friðurin eisini stórbarliga fagnaður. Flegg á hvørji stong og um kveldini varð allur býurin rívmagnslýstur. Skótarnir, fótbóltsliðini og skúlabørnini við lærarunum gingu skrudgongu. Bóru Bretum blómur og fagnaðu teimum.

I hinum byggunum i oygni varð eisini flaggað við hvørjum flaggi. Allastaðni ljóðaði kirkjuklokkanna gláða ljóð.

Talan,

býrádsformaður J. P. Henriksen helt 9. mai 1945 í Tórshavn yvir teim falnu.

Vit koma í dag saman fyri at minnst á sama hátt sum tey flestu lond í Europa. Vit kunnu siga, at vit kenna yvirhøvur litið og einki til teir ræðuleikar, sum eitt nútíðarkriggj er; men vit hava kortini mist nógv, bæði mannalív og virðir, ja, eftir fólkatálinum hava vit kanska mist eins nógv og mong av teim londum, sum beinleiðis luttóku í krignum. Okkara fiskimenn sigldu yvir høvni, eisini tá hini uttanveit lóndini lögdu skip síni vegna tann stóra vanda, ið tá var at ferðast landanna millum. Men dýrt var tað okkum. So mangur føroyskur sjómaður læt liv sítt á hesum ferðum, og djúpt verða teir saknaðir. Teir lótu ikki einans liv sítt fyri at bjarga sær og sínum fæðina; men teir settu liv sítt í veð fyri at vinna kriggið saman við og fyri teim sameindu demokratisku londunum, um enn á ein annan hátt, so tó eins væl og hermaðurin á slagmarkini.

Velkommen

til Møderne i „Tórshøll“
Mandag og Tirsdag Kl. 9.

RASMUS BIERING PRIP

Teir flestu Føroyingar, ið livið lótu í hesum veraldarbardaga, fullu fyri kavbátum, flogferum ella minnum. Teir funnu grøv sína, har teir livdu liv sítt — á teim stóru høvunum. Vit kunnu tí ikki koma saman á grøvum teirra at minnst og heiðra teir, ið soleiðis fóru. Men øll lond hava mist mong dýrabar mannalív hesi árin, og vit hava samkenslu við teim, ið mistu. I dag eru vit komin saman her á kirkjugarðinum í Tórshavn, nú friður aftur fer at hvila yvir teim kriggsherjaðu londunum. Vit standa við gravirnar hjá 44 Bretum, 8 Norðmonnum, 1 Dana og 1 Finnendingi, ið flest allir lótu liv av mannaævum, figgindaævum, burturi frá frændum og vinum, millum fremmandar. Vit Føroyingar minnst og heiðra hesi menniskju, ið lótu liv sítt í stríði fyri síni og okkara mannaættini. Vit vilja vóna og ynska, at tey ikki lótu liv sítt til ónyttis.

»Her er tabt, og her er vundet, der sørges paa begge Sider...« so kvæða Føroyingar, og neyvann munnu hesi orð hava verið sannari nakra tíð, enn tey eru í dag. Tað er tí at vóna, at tann tíð, ið nú kemur, má vera til vælsignilsi fyri fólkið í øllum londum, bæði í teim, sum vunnu bardagan og teim, sum lógu undir. Fyrst tá kann tað sigast, at tað blóð, ið útoyst varð, ikki rann nyttuleyst, og tær milliúnir, ið lótu liv ella gjørdust kryplar, ikki offraðu seg til ónyttis.

Við at leggja blómur á hesar gravir, vilja vit minnst og heiðra teir, ið livið lótu í bardaganum, og vit ynska, at friður má hvila yvir minni teirra.

Ríkisdagurin danski

kom saman mikudagin í seinasta viku. I talu síni lovaði Buhl at krigsgáðin skuldi fáa bein at ganga á til frama fyri uppbygging av landinum.

Kunngerð

Tað verður her gjørt kunnigt, at umvæling av koyrikáini fer fram í dag (týsdag). Koyring verður ávíst eftir Jónas Brocks gøtu o. v.

Tórshavn, tann 8. mai 1945.

Havnarnevnd Tórshavnar býráds.